

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VII. Quæ præparatio propinqua huc requiratur, seu quid faciendum
instanter tempore orationis reddendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Quod ego de Angelis supremi iudicis ministris, idem & potius jure de ipsa iudicis Matre dixero. Hæc est illa veri Salontionis potens mater, cui filius Rex utique tantum deferret honoris, quantum Salomon matri suæ detulit, cui dixit: *Pete mater mea: Neque enim fuisse, ut avertam faciem tuam.* Hæc mater misericordiae non destituit clientem, qui sese quotidianis obsequiis ipsi sedulo commendavit. Ideo beatus Ephrem precari solitus est: *O Virgo misericors, ad sis mihi sepe, & in supremo vitæ momento animam meam tuis patrociniis defende, ac demonum aspectus ab eâ procul repelle.* Anselmi precatio erat, *Pie Domine, parce servo matris tuæ: Pia Domina posce veniam servo filii tui; qui me injicio inter duas tam immensas pietates, non incidam inter duas tam potentes severitates.*

Hanc talem deprecationem à matre Domini opportunissime peti Bernardus docens: *Ceterum, ait, quidquid illud est, quod offerre paras, Marie commendare memento, ut eodem alveo ad largiorem gratiam gratia redeat, quo influxit.* Neque enim impotens erat Deus sine hoc aqua ductu infundere gratiam prout vellet, sed tibi vehiculum voluit providere. Fortè enim manus tuæ aut sanguine plene, aut infeste numeribus, quod non eas ab omni munere excusasti. Ideoque modicum istud quod offerre desideras, gratissimis illis & omni acceptione dignissimis Marie manibus offerendum tradere cura, si non vis sustinere repulsam.

Suali aliàs, quod repeto, & usque repetam, & inculcare non desinam, singulis horis, præcipue horæ principio mentem ad Deum erigendam. In eam rem consiliosissimum est certâ id precationem facere, seu Dominicam orationem seu Angeli salutationem, seu brevem aliam orationem pronuntiando. Illud in matre Domini salutandâ ardentius dicendum. *Nunc, & in hora mortis nostræ.* Par est omnino, & planè convenientissimum, ut horis omnibus ultimam iudicii horam prospiciamus. Nec putem ego cum hominem perire posse, qui tot horis suum iudicem cum sensu fuerit deprecatus. Nihil hic nimii laboris censendum; res summi momenti est, cui summa meritò impendenda sit vigilantia.

Theologorum omnium vox est cum Aquinate Theologo, cujus hæc verba sunt: *Homo in gratia constitutus ad hoc ut assue ad finem vitæ suæ in bono perseveret, speciali divini auxilio, contra tentationum impulsus illum protegente indiget: nullis enim datur gratia, quibus non datur perseverare in gratia.* Atqui hanc singularem perseverandi gratiam, nullis virtutum actionibus emereri possimus. Donum est, non debitum, & planè gratuitum donum, quod assiduis deprecationibus à Deo flagitandum. Explico. Princeps viro nobili castrum donat, eâ tamen lege, si fidem obsequiumque perseveret. At ille gravius in Principem delinquens, non tantum castrum, sed & capitis amittendi periculum adit. Eadem ratio est omnium qui gravius delinquant in Deum: in gratia erant, promissione caelum tenebant, sed quia promissorem offenderunt, jam & gratiam & caelum perdididerunt. Quod si Princeps ille viro nobili eam faceret gratiam, quâ non posset unquam excidere gratiâ, hæc certè gratiarum omnium summa & excellentissima foret gratia, vix uni è multis millibus concedenda: Ita Deus, vix paucissimis hanc summam perseverandi gratiam transcripsit; alios omnes vult inter spem & metum ad Tribunal progredi. Hinc nemo est qui non cum Jobo dicere cogatur: *Etiamsi habuerim quippiam justum non respondebo, sed meum iudicem deprecabor.* Quando igitur Deus supremam illam perseverantiam nemini promittit, neque nos eam ullis virtutum officiis estî maximis, et si creberrimè repetitis promereri possumus, dignissimum prorsus est, ut eandem hanc gratiam horis omnibus, infimis precibus flagitemus. Et in eam rem caelum terramque contestemur, omnesque

Tom. I.

A. calites in obsecrationis societatem vocemus. Sic armata preces non erunt irritæ.

Quare parate viam Domini, rectas facite semitas ejus. Prope est jam Dominus: Præforibus stat iudex: Beatus homo qui semper est pavidus: qui verò mentis est dura, corrumpet in malum. Nemo dicat cum ignavo villico: Fodere non valeo, mendicare non erubescō. Verte & tanta: Fodere valeo, mendicare non erubescō. Conscientiam tuam subi, & illic fode; caelum adi, & ibi mendica. Matrem iudicis tibi concilia, tot sanctos Angelos tibi amicos para, omnes calites in auxilium voca. Et quid trepidas? ipsum adi iudicem, & cum eo causam tuam fidentissimè tracta: Nunc supplica, nunc exorabilis est, nunc tibi eum facili negotio propitiaveris. Da panis frustum, & eime caelum; nunc lacrymas tuas pro nobilissimis gemmis, preces tuas pro thure selectissimo, jejunia tua pro instructissimo convivio acceptat. Præiens tempus semen-tis est, Aternitas futura messis.

CAPUT VII.

Quæ preparatio propinqua huc requiratur; seu, quid faciendum instante tempore rationis reddendæ.

Longè aliter sensit Thomas Apostolus cum de redivivo, sed absente Christo loquerentur discipuli, & cum ipse præsentem ante se stantem fuisset oculis est intuitus. Priusquam Christum coram cerneret, nullus ei testis sat locuples est visus: quidquid viri feminaeque, noti ac ignoti dicerent, supra fidem consue dictum: quidquid aliorum aures & oculi testarentur, ipse vixus omnibus suum illud, *Non credam*, constanter opposuit. At verò cum Dominum Jesum à morte reducem suis ipse manibus contrectavit, jam alios velut oculos, linguam & animum alium induens: *O Dominus meus, & Deus meus*, exclamavit; unde quaque se victum confessus est Thomas.

Ita prorsus de morte ac iudicio longè aliter iudicat homo sanus, atque cum mors jam in oculis est, & iudex ac sanus de propinquitate cernitur. Sanus spernebat monita, aut certe non sequebatur. Multa vixus oculis illis, *Non credo*, eludebat; quædam opinione solùm terribilia censebat: ita sui securus & celi negligens pergebat. Cum verò iudicalem cernit ferulam, cum tribunali se proximum ire animadvertit, heu quam pavidus ac pusillanimis est, quam solatorum omnium inanis: Beati qui prius ista credunt quam experiantur.

Tria sunt quæ admirandam Dei potentiam ingerunt, à paucis tamen observari solita. Primum est, neminem hominum lineamentis vultus omnibus, totoque oris i. Nullius habitu esse alteri similem, quod Plinius observatè affectu hominis rens: *In facie, inquit, vultuque nostro nullas duas in tot millibus hominum indifferetas effigies existere, quod ars nulla in paucis numero præstet affectando.*

Alterum est; quemadmodum nullius hominis vultus, sic etiam nullius conscientia alterius conscientia similis est. Lex naturæ & summa rerum capita in omnibus eadem sunt, in oculis tamen & abditis, quæ conscientia inhaerent, grandis diversitas est.

Tertium; tot hominum millia quovis die, imò vel quavis horâ moriuntur, nullus tamen eodem penitus moriendi modo quo alter: quod ii affirmant qui frequentissime adfunt morientibus. Addere licet quartum. Nullus mortalium eandem omnino cum altero sententiam audit, nec enim ullius premium vel supplicii, alterius premio vel supplicio æqualissimū esse censendum, cum omnium promerita sunt adeo diversa. De omnibus tamen jam iudicatis, & etiam nū iudicandis illud Tobie pronuntiandum. *Iustus es, Domine, & omnia iudicia tua iusta sunt.*

M

sta sunt

sa sunt: & omnes via tue misericordia & veritas, & iudicium. Nam, quod Salomon ait, *pondus & statera iudicia Domini.* Ad subeundum hoc iudicium quæ remotior requiratur præparatio, capite priori dictum, hoc porro dicendum, quam vocemus præparationem propinquam. Et quamvis hac de re *Eternitatis Prodomus* documenta quædam suggerat, ea tamen confirmatiùs hoc loco tradenda.

§. I.

Præparationis propinquæ ad iudicium capita:
1. Testamentum non differre.

Primum præparationis propinquæ caput est, *Nec Testamentum, nec aliud quidquam horum differre, aut rescindere in ultimos dies.* Tunc primum velle Testamentum componere, cum solus conscientie liber volendus, cum in labris hæret anima, serum nimis est. Tabellæ testamentariae sanissimum exigunt iudicium, ne quid in iustitiam aut misericordiam peccetur, ne pauperi subrepat oblitio, ne bene meriti testatoris facultatibus excludantur. Quantum injuriarum & litigiorum sapius caveri potuisset, si confecta hæc maturius fuissent. Hæc negotia tempore tam nubilo & angoris pleno tractari non possunt absque erroribus.

Qui sanus vincere se nequit, ut occupationes tantisper removeat, quomodo jam æger sese adiget, ut in morbo hæc recte curet, cum alia sint tam multa quæ occupent & premant.

Ezechias regum optimus, cum ab Isaia mortuum illud audisset: Præcipe domui tue: morietis enim tu, & non vires. Hæc subitum fulmen ita sensit, ut vati tergum obvertens, non testamentum, sed vitam & sanitatem cogitaverit. Ergo, quod facis, fac civis.

Alterum est: Quidquid moribundus ipse potest facere, non aliis mandat post mortem faciendum. Si quid curatum velis, ipse cura. Qui in rebus propriis locors est, quomodo speret alios in alienis tam fore industrios: Deus acquiescens permittit, ut quod quisque negligit, tamen si proximus sibi sit, illud cognati vel amici oscitanter aut penitus non exequantur. Tobias, quidquid potuit, ipsemet curavit, paucula quæ ipse nequit exequi, filio commendans: Cum, inquit, acceperit Deus animam meam, corpus meum sepeli: & honorem habebis matri tue omnibus diebus vite ejus.

His confectis cura omnis ad animum transferenda. Hoc unicum moribundi negotium sit, cum Deo agere; cum iudice causam suam tractare. Diabolus omnibus modis fatagit, ut hominem moribundum spinis coronet, sicut prætoriani milites Christum crucifigendum: diaboli spinæ, sunt curæ superflue, his animum agroti læcerat. Quid obsecro, ad te, mi æger, quid hic aut illic fiat, quid iste aut ille moliarur: Tu tua, & te ipsum cura. Quid homines turbas? Homines & humana mitte, cum Deo age, ad assem pervenisti.

Augustinum dicitur solitum referre Possidius: Iter ad tribunal à nemine suscipiendum sine digna penitentia. Quod & ipse Augustinus exemplo docuit. Nam septem Penitentię psalmos grandiori charactere scriptos & proximo parieti fixos assidue legit, non sine jugi lacrymarum fluxu. Decem diebus ante obitum præcepit, ne quis ad se ingrederetur, nisi medicus, aut is qui cibum ferret. Sic tempus omne precibus & lacrymis dedit.

Joannes Anachoreta triduo ante mortem cum nullo mortalium, sed cum Deo solo colloqui voluit, idcirco neminem penitus ad se admisit. Repertus est mortuus, sed flexis genibus & oranti quam simillimus. Igitur omnis omnibus, te ipsum cura, & para ad iudicium.

§. II.

Tertium est, *Ecclesia Sacramentis ad extremum iter se instruat.* Sacra Confessio, si fieri possit omnis antea vite noxas expiet, iis saltem quæ conscientia magis mordent, detectis, aut certe à priore ultima instituat.

Hic morem illum denuò commendamus, qui annuâ generali Confessione omnes conscientie fordes eluit, atque sub anum velut aspectum omnes & noxas, & noxarum Confessiones collocat. Exhomologesin & penitentiam sequatur Eucharistia, quæ viaticum caeleste præbet ad illam profectorem ultimam.

Elias, quod Regum fasti testantur, in umbrâ subter junipero dormivit. Hunc Angelus secundum expergefaciens: Surge, aiebat, comede, grande enim tibi restat via. Qui cum surrexisset, comedit & bibit, & ambulavit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus & quadraginta noctibus, usque ad montem Dei Horeb. Idem hic monendus est æger: Age, comede grandis enim tibi restat via, usque ad Tribunal Christi, usque ad montem Dei super calum celi ad orientem. Ergo comede, & in istius cibi fortitudine ambula.

Eucharistia jungatur unctio extrema. Jacobus Apostolus ubi adventus Domini & iudicis ante janua affluens monuit, addidit: *Infirmatur quis in vobis? Inducat presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei.*

Hæc igitur Sacramenta sibi egrotus ipse petat imperit. Hic velle cogi, parèe nolentis est.

Quantum, Exiguum quod restat tempus sanctissimis quibusque actionibus occupare. In eam rem egrotus à vanis omnibus sese avellat, & id unum in mente habeat: Ad iudicium, heus ad iudicium, ad iudicium. Hoc igitur cura quod iudicii est futuri. Dum aliquis in corpore spiritus tepescit, tam satisfaciendi, quam promerendi tempus est. Ab homine autem moribundo longas preces, aut voluntarias penas exigere ferum est. Hic jam suspiriis, gemitibus, precariunculis, quas vocant jaculatoris agendum. His pleni sunt Davidis hymni. Qualia sunt illa: In te Domine speravi, non confundar in æternum. Etiam si occiderit me, in ipso sperabo. Rursum post tenebras spero lucem. Credo videre bona Domini in terra viventium. Sitivit anima mea ad Deum fontem, vivum, quando veniam & appa-

rebo ante faciem Dei? In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum; redemisti me Domine Deus veritatis. Plura notavimus in *Eternitatis Prodomo*. Sed hæc omnia jam prius oportet esse cogitata & usu facilia reddita.

Addo: etiam si moribundus nil amplius videatur posse agere, potest tamen etiamnum stipem largiri, saltem alienâ manu, potest amare Deum, quo nihil melius, & huius amoris actus quam plurimos exercere, potest placando iudici suo totos mundos optimis desideriis plenius offerre. Quod ut omnes faciant, valde hortor & horâ dei obtestor. Pambo è pŕicis anachoretis vir religiosissimus jam moriturus dixit: Ab eo tempore quo locum hunc desertum immigravi, nullus mihi dies abiit, quo non aliquid operis manu fecerim. Nunc ad Deum abeo tanquam nondum religiosus esse ceperim.

Voluisset utique Pambo, si Deo placuisset, novam ordiri vitam, eo ardore, eaque submissione animi, sicut Alphabeticus puer litteras nosse incipit, & colligere. Sic Pambo tam promeritis quam delictis sanctissimis plenus decessit.

§. III.

Quintum. *Omni suam voluntatem quam integerrimè ad Divinam conformare.* Nihil moribundo salubrius, ad divinum nihil ad hoc iter felicissimè conficiendum expeditius, nam quam perfectissima suaver oblatio in voluntatem Dei, formare. idque in rebus omnibus. Quapropter ita sese comparet moribundus, ut vix aliud emitat ore, quam illud Jobi: Sicut Domino placuit, ita factum est; ita fiat. Si nomen Domini benedictum in æternum, Domine Jesu, & vivere, & mori paratus sum, prout vis sic fiat.

Istud non potest non quam maximè placere iudici Christo, si monitus & citatus ad suum tribunal tam promptè

promptè iudicis arbitrio sese submittat, dicatque: En adsum, præsto sum; quâ horâ, quo puncto horæ venire me voluerit iudex, libentissimè veniam. Aut expectare, aut statim ire in aquo mihi est. Quod iusserit iudex, & prout iusserit, hoc faciam.

Hæc verba moribundi aurum & gemmæ sunt ad conciliandum iudicem mirè potentes. Sic homo vitam rem omnium charissimam Conditori offert. Atque hoc etiam obligamur facere. Nam sicuti danda est vita, & per cruciatum etiam effundenda, cum ea poscitur in Religionis ac Fidei testimonium; sic eadem deferenda est, cum illam mors naturalis postulat in testimonium obedientiæ. Ut autem id tantò promptius fiat, seriò cogitandum: Ipse etiam iudex, & iudicis mater, & intimi amici hunc mortis ictum exceperunt, quid nos missi, mortem centies, sexcenties committeri tergiversemur? Quo tempore quis hominum sistendum sit tribunali, iudex omnium optime novit. Nostrium est quamprimum comparere, si iudex solum annuat, & nuntio vocet.

Annis superioribus quidam Principum ab Oratoribus Cæsareis iussus est bonis omnibus, & toto ducatu suo cedere. Ille, adeo nihil moratus tam promptè quam generosè hoc unum respondit: libentissimè; & pollicetur me in potestate Cæsaris futurum, cui mea omnia subiecta sunt.

Virile dictum, superi! Quid nos homunculi ad iudicem vocati rectius dicamus, quam hoc ipsum: Libentissimè, en adsumus.

Nos ipsos obsecro quotidianâ meditatione sic formemus, ut iussit vitâ cedere & adesse quaestioni, pro se quisque nil cunctatus dicat: En, adsum, in supremi iudicis potestate sum, cui vitam meam meaque omnia accepta fero; libentissimè igitur his omnibus cedo.

Hoc Christianum sapienter plurimum propriatur iudex, si vocatus ad Tribunal se reum agnoscat, & omni abjectâ morâ nutum iudicis sequatur.

Hermes Trismegistus in Aesclepio suo divinè dixit: Voluntas Dei ipsa summa est perfectio; utpote cum voluisse & perfectisse, uno eodemque temporis puncto compleat. Simplici mente & animâ divinitatem colere, ejusque facta venerari; agere etiâ Dei voluntati gratias, quæ est bonitatis solâ plenissima, hæc est nullâ animi importuna curiositate violata philosophia.

Catharina Genueusis vitæ integerrimæ virgo in fundamentum omnis sanctimonie mordicus illud unum tenuit: Fiat voluntas tua. Hoc idem moribundus assidue ingeminet: Divine iudex, Domine, Jesu, fiat voluntas tua, fiat, fiat, fiat.

Hoc documentum, mi Lector, identidem ingero, nec sine causâ. Hoc meum Horologium, hoc Prodro-mus, hoc totum Heliotropium docet. Ne verò istud fastidiosum sit, idem, sed aliis atque, aliis rationibus & argumentis suadeo.

Hoc laboro, præceptionem longè utilissimam, scilicet, humanæ voluntatis cum divina conformationem, omnium pectoribus, si fieri possit, insculpere. Hæc unâ re, nec ad vitam sanctè instituendam, nec ad mortem piè obeundam quidquam utilius scio, id alioqui certè fidelibus monitis instillaturus. Hoc unum (ad Dei voluntatem se conformare) cum vitæ tum mortis ingens, incredibile, summum fert præsidium.

§. IV.

Atque hæc quinque capita expeditum sternunt iter ad supremum iudicem. Quod vel suo etiam exemplo firmat Arnoldus Presbyter & Canonicus Reicherspergensis Ecclesiæ. Cœpit is ante Christi natalem lentâ, sed panè continuâ febri æstare, & palam fastidire ad tumulum. Interrogatus, sapius ut valeret, serenâ fronte & hilari facie respondit: Bene, divino munere, fractas quidem vires, sed dolores nullos sentio. Cibum, quem omnem morbus fastidierat, raro admisit. Mores

A quos sopes & incolomis exhibuerat, eosdem & egrotus repræsentavit, nunquam non mitis, placidus, & inconfusus patientiæ. Iis qui lectulum cingebant obitum suum enixè commendavit, & velut præcius sui functis, ipso die lustratâ Virginis Deiparæ sepeliri voluit. Nec aliter quam destinaverat, evenit.

Itaque post matutinas preces, antequam diluxerat repente territus apertis ac hiantibus oculis adstantes vidit diabolos. Hic ille horrere, tremere, angî, sudare, & inclamare suos his vocibus: En domus hæc plena est demonibus. Non cernitis inferorum monstra? Ad has voces Christi in cruce pendens imago ei porrecta, hæc ille oculis & complexu veneratus, velut clypeum objecit larvis Avernibus. Nec desit Crucifixû Dominum unâ cum præsentibus in auxilium vocare. Qui circumsteterant, tremebant, orabant, & panè animam cum illo agebant. Non enim solum moribundi lucta, sed & locus ipse nescio quid horrois iniecerat. Egrotus insuper jam ante orantes adhortatus: Orationem Dominicam, agebat, assidue, repetite. Huic symbolû adjungite, Credo in Deum, Credo in unum Deum. Hæc unâ re nihil efficacius adversus demones. Sed & matrem Domini, ejusque fidum patrociniû imploremus. Factum. Mox iterum æger: Ubi sunt plures, inquit, multis enim nunc opus est precatoribus. Singulariter Virginem beatissimam, Domini matrem invocans, ejus divino nomine fatiari non poterat. Ita semianimis, & velut medius inter vivos ac mortuos, inter angelos & diabolos, hinc accusantes, inde defendentes luctatus est. Ideo subinde has voces misit: Accusate modò, accusate modò, ego etiam me ipsum accusavi. Fiduciam revera omnem in Domino & matre Domini collocarat, solo Deo nixus, Nihilominus terribiles cacodæmonum formæ non cessabant repugnantem infestare. Et quamvis vox fracta jam & debilis esset, collectis tamen viribus eam intendens, non sine clamore cacodæmonem repulit, & Abi, abi, Tu fur, abi, abi.

Jamque appetebat dies, cum ille Virginis Matris tutelam identidem implorant diceret: Hæc mihi veniam apud iudicem vel verbulo poterit exorare. Sic nocte superatâ lætior, & piè subridens, dexteram protendit, & velut præceptoris officio functurus, psalmû incepit: *Le-tatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.* *Psalm. 121. v. 1.*

Mox vultu ad circumstantes versò, & digito in Crucifixum intento: En, inquit, hæc salus nostra, hic nostra libertatis vindex & parens est. Mox addens: O, inquit, Obedientia! Paulo post: O quantam, ait, & quam inexplicabile cerno gloriam! Vana sunt, nulla sunt quæcunque huic tempori subijciantur: *leve ac momentaneum hoc tribulationis nostra, æternum gloriæ pondus in nobis operatur.* *2. Cor. 4. v. 17.*

Deinde tanquam respirans post difficilem pugnam: Maria Virgo, ait, veniam mihi apud iudicem impetravit. Mora non longâ interpositâ caput erigens, totumque corpus quantum licuit per vires, allevans, & utramque manum largitè protendens, surgere nitabatur, tanquam ab aliquo ad abitum invitatus. Sed exhaustis jam viribus, inanes erant hi conatus. Ideo sequi se cupere testatus voce: Non possum, inquit, surgere & abire, mox in lectum recidens conticuit, nec multò post animam transmisit ad iudicem anno Christi millesimo centesimo sexagesimo sexto, ipso Calendis Februarii.

Dum ægrotabat, ad decumbentis lectulum Evangelia prælegebantur, aut psalmi quos ipse præiens voce incipiebat, ceteris ad ejus nutum respondentibus. Ita non amissimus, inquit scriptor, hunc bonæ memoriæ præbyterum, sed præmissimus. Ituri sumus & nos suo quisque ordine, & princeps hujus mundi nec nobis parceret, vim omnem sub ejusque obitum exerratus. Quod & presbyter ille monuit, attenderemus, hostes ab inferis ad nostrum etiam excessum adfuturos. Et ne mitemur:

7047. c. 14.
v. 30.
Luc. c. 4.
v. 13.

remur: Dominus enim de seipso dixit: Venit enim princeps mundi huius, & in me non habet quidquam. Quod confirmans Lucas: Et consummat, inquit, omni tentatione diabolus recepit ab eo usque ad tempus. Utique extremo tempore sub obitum in cruce non defuturus.

S. V.

In hunc igitur diem vigiliis opus est & excubiis affluissimis. Cum Ezechias Rex nuntium belli non faustum accepisset, sed et vestimenta sua, & opertus sacco ingressus est domum Domini, appellavitque diem illum tribulationis & increpationis. Dies qui ad tribunal divinum nos vocat, verè tribulationis & increpationis dies est, quo etiam optimus quisque suas sibi tot negligencias & vitæ maculas objectari audiet. Dies iste non vestes tantum, sed & facultates omnes diripit, & inicit faciem, quo tumultus est subeundus, dum suum animus obit vadimonium.

Luc. c. 21.
v. 28.

In Golgotha montem triplex morientium discrimen.

1. In latrone obstinato.

2. In latrone respiciente.

3. In Christo moriente.

4. In latrone respiciente.

5. In latrone respiciente.

6. In latrone respiciente.

7. In latrone respiciente.

8. In latrone respiciente.

9. In latrone respiciente.

10. In latrone respiciente.

11. In latrone respiciente.

12. In latrone respiciente.

13. In latrone respiciente.

14. In latrone respiciente.

15. In latrone respiciente.

16. In latrone respiciente.

17. In latrone respiciente.

18. In latrone respiciente.

19. In latrone respiciente.

20. In latrone respiciente.

21. In latrone respiciente.

22. In latrone respiciente.

23. In latrone respiciente.

24. In latrone respiciente.

25. In latrone respiciente.

26. In latrone respiciente.

27. In latrone respiciente.

28. In latrone respiciente.

29. In latrone respiciente.

30. In latrone respiciente.

31. In latrone respiciente.

32. In latrone respiciente.

33. In latrone respiciente.

34. In latrone respiciente.

35. In latrone respiciente.

36. In latrone respiciente.

37. In latrone respiciente.

38. In latrone respiciente.

39. In latrone respiciente.

40. In latrone respiciente.

Christus Dominus cum extremi ac publici iudicii signa prædixisset: His, inquit, fieri incipientibus, respicite & levate capita vestra; quoniam appropinquat redemptio vestra. Quod verò respiciendum? Bernardus montem Golgotha loquente digito monstrat. Hic tres in crucem affixos, & triplex morientium discrimen est cernere. Primum in latrone obstinato, qui è cruce lignea in flammam præcipitatus. Alterum in latrone respiciente, qui dolores crucis patientiæ sibi reddidit saluberrimos, qui crucem paradiso, mortem vitæ, tartarum sibi debitum celo mutavit, felicissimus mercator. Tertium in Christo moriente, qui perdit omnia restituit moriendo, qui ideo pandit brachia, ut in amplexu invitent omnem humanam gentem. In brachia, in hos amplexus sese immitat homo moribundus, & propitium speret iudicem, si tam benignum quævis servatorem.

* Cum ara pulsantur elusilia, ut in Bavaria moris est.

Quando igitur mortis dolores ingruunt, cum ara vespertina iubent occludi urbem, cum domitio imperatur, tunc maxime opus patientiæ & constantiæ, ne à tormento moribundus transeat ad tormentum. Hic, mi ægrote, angustias tuas flecte ac consilium, in rationem verte necessitatem. Patienter tolera te vinci, & ad iudicem abduci: hæc omnium fors est; hic nemo eximius. Dic ipse tecum, dic & alii: Captivus Christi sum; è vinculis educar brevi, & sistar iudici. Sequar libenter, & sine morâ, quocunque meus iudex vocaverit. Hæc omnia quæ patior, & his longe graviora commemori: sed ope divinâ superabo & hoc momentum. In explicata Christi crucifixi brachia me immitto, in aperta Christi vulnera me immergo, hic ab omni hoste tutissimus latebo, dum divina in me ira deferbeat.

Quid in tribus crucibus Golgothæ montis spectetur.

1. In latrone obstinato.

2. In latrone respiciente.

3. In latrone respiciente.

4. In latrone respiciente.

5. In latrone respiciente.

6. In latrone respiciente.

7. In latrone respiciente.

8. In latrone respiciente.

9. In latrone respiciente.

10. In latrone respiciente.

11. In latrone respiciente.

12. In latrone respiciente.

13. In latrone respiciente.

14. In latrone respiciente.

15. In latrone respiciente.

16. In latrone respiciente.

17. In latrone respiciente.

18. In latrone respiciente.

19. In latrone respiciente.

20. In latrone respiciente.

21. In latrone respiciente.

Ita, mi Christiane, ita nos sentire, ita loqui convenit. Et quod altius hæc tibi hæreant infixa, oculos attolle ad tres illas in monte Golgothæ cruces: Prima dat spectandam obstinationem & impatientiam, certas ad inferos scalas. Secunda patientiam, & vel feram respicientiam tradit, simulque ac fiduciam in Christum ingerit. Vox moribundi latronis est: Memento mei, Domine, cum veneris in regnum tuum. Tertia patientiam absolutissimam, obedientiam perfectissimam & omnigenas virtutes tam verbis quam exemplis efficacissime docet. Hic Paradisi Dominus prodigium factus est orbis summa patientia summa innocentia conjuncta. Hic ipsissimus noster iudex est: Cælum & Tartarum in manus ejus sunt. Ad hunc eminus vociferatur David: Quia tu reddes unicuique juxta opera sua.

Psal. 61.
v. 13.

Job c. 34.
v. 12.

Damatur quis, & à conspectu Dei rejicitur? Hic Jobus iudicem excusans, & omnem ab eo culpam removens: Verè, inquit, Deus non condemnabit frustra, nec omnipotens subvertet iudicium. Hic iudex æquissimus non frustra mittit in tartarum, nec gratis recipit in cælum. Vis esse beatus? Cave, ne sis male vestitus. Decretum re-

gium nostri: Ligatis manibus & pedibus ejus mittite eum in tenebras exteriores. Quid hominis erat? Conviva nuptialis indecorè vestitus. Tancine hoc flagitium supplicii gravitas hic loquitur. Quæstiverat Rex: Quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit. Hem rigidum ac severum iudicium, quod quæstione primâ elinguem efficit reum.

Cum Petrus in mari seminudus piscaretur, ubi Dominum in litore vocantem audit, mox vestem induens, tunica succinxit se (erat enim nudus) & misit se in mare. Quid hoc Petre? vestes natantem, aut etiam vado transeuntem non javant, sed prægravant & impediunt. per aquas Mysterium hic latet, & imago nostri è vitâ transitus ad Christum Petrus non quæ irer, sed ad quem irer considerabat; à summis hominibus nudum videri nimis indecorum est. Idcirco Petrus maluit paulò difficilius quam indecentius ad Dominum pervenire. En imaginem cum vitæ, tum mortis nostræ. In portu stat Christus; in cælo nos expectat ad se venturos. Hinc vocamur & invitamur quotidie. Enimvero coram tanto Rege nudum apparere, heu nimis fœdum est: excipiemur benevolè, si tamen, inquit Paulus, vestiri non nudi inveniamur.

Ergo jam sæpius vocati & invitati vestiamus nos, dum tempus est. Noëmi prudens mulier, Ruth nurum suam instituit: Induere, inquit, cultioribus vestimentis. Vestis omnium cultissima est Charitas. Quis præcorum Patrum hanc unam virtutem non discretissimè laudat? Ex omnibus enim huc sisto. Augustinus tam succinctus quam nervosè: Quamcunque, ait, paginam interrogaveris, hoc tibi respondebit. Quod, renes, tene: Charitatem tene, finis præcepti est Charitas.

Non est venustius, non est pretiosius indumentum Charitate. Hæc omnem munditatem, hæc multitudinem operit, peccatorum. Bona vestis Eleemosyna bona, Jesu nium, Oratio vestis optima. Sed has omnes habet, qui Charitatem habet. Quisquis, ama tuum iudicem, & v. 8. propter illum etiam tuum inimicum ama, & causam tuam jam vicisti, nec est quod Tribunal ullum formides. Ama Deum, & fac quod vis.

Quod si hac tunica te succinxeris, nihil metue, libere quoque jactu in saltum mortis mare te ipsum præcipita; non submergeris. Porriget dextram & liberabit, te, qui creavit te.

CAPUT VIII.

Arcani, peculiaris Iudicii Hypotyposis; seu, Reddende Rationis exemplar.

S. I.

Birgitta Suedica, sanctissima vidua in Palestinam iter suscepit una cum filio suo Carolo. Filius in viâ mortem obiit Neapoli. Mater Birgitta Hierosolymam pervenit, ubi assiduis precibus arcanam cum Christo familiaritatem inivit. Et ubi benignissimus Deus se à suis liberalitate vinci non finit, ita viduam hanc singularibus beneficiis affectit, quandoquidem illa in omnibus hoc egit unice, ut Christo quam maxime placeret. Quia verò hæc vidua servatori, ejusque Matri desiderabat nosse; Quapropter ei vigilanti ac precanti obiecta est species * inter has voces.

Licebit tibi, Birgitta, divine bonitatis munere videre jam & audire, quid circa filium tuum in arcano iudicio sit constitutum. Et quamvis illud puncto temporis peractum sit, per intervalla tamen certæque periodos tota rei series tibi proponetur, ut eam tantò rectius animo & cogitatione comprehendas.

Hic Birgitta sibi visa est videre Dominum Jesum pro tribunali sedentem innumerabili Angelorum exercitu sit-

* Nota. Le-
ar. hanc
judicii for-
mam ad ca-
pitulum po-
nitur.

quam ad
suum & co-
suetudinem
mori: uxor
instituta.

Quid & in
altis Deas
suscipiente
factu.

Birgitta vi-
sio de judi-
cio filii.